

Số: 05/2023/QĐST-DS

Cum'Gar, ngày 23 tháng 6 năm 2023

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự**

TOÀ ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CUM'GAR, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên họp: Ông Đỗ Văn Tha

Thư ký phiên họp: Bà Đinh Thị Thảo – Thư ký Tòa án nhân dân huyện Cum'Gar

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cum'gar tham gia phiên họp: Ông Nguyễn Văn Linh – Kiểm sát viên

Ngày 23 tháng 6 năm 2023 tại trụ sở Toà án nhân dân huyện Cum'gar mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 107/2023/TLST-VDS ngày 04 tháng 4 năm 2023 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 04/2023/QĐST – VDS ngày 16 tháng 6 năm 2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà Lê Thị B, sinh năm 1955, có mặt

Địa chỉ: Số nhà 36, thôn Tiên P, xã Quảng T, huyện C, tỉnh Đắk Lắk

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Chị Nguyễn Thị H, sinh năm 1975, có mặt

Địa chỉ: Số nhà 36, thôn Tiên P, xã Quảng T, huyện C, tỉnh Đắk Lắk

Người làm chứng: Bà Nguyễn Thị A, ông Nguyễn Văn Th, bà Lê Thị Đ, vắng mặt

Địa chỉ: Thôn Tiên P, xã Quảng T, huyện C, tỉnh Đắk Lắk

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, bản tự khai và tại phiên họp người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Lê Thị B trình bày:

Bà Lê Thị B là mẹ đẻ của chị Nguyễn Thị H, sinh năm 1975, lúc chào đời chị H khỏe mạnh và phát triển bình thường. Khi chị H được 4 tuổi bà B nhận thấy cơ thể của chị không được bình thường, tay bị dị tật, không nhận thức được như những đứa trẻ bình thường khác. Khoảng năm 2010, bệnh tình của chị H càng nặng hơn nên bà B đã đưa chị H đến bệnh viện tâm thần điều trị nhưng không có tiến triển. Năm 2013, UBND xã Quảng T đã cấp giấy chứng nhận khuyết tật “Thần kinh tâm thần” mức độ khuyết tật “nặng” và hưởng trợ cấp hàng tháng. Hàng ngày chị H

không giúp được gì cho gia đình, trong sinh hoạt hàng ngày phải có sự trợ giúp của người thân, thỉnh thoảng đập phá đồ đạc, đánh mẹ, thường khóc mà không có lý do.

Để đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp cho chị Nguyễn Thị H và gia đình trong các giao dịch dân sự về sau nên bà Lê Thị B yêu cầu Tòa án tuyên bố Nguyễn Thị H là người mất năng lực hành vi dân sự.

Người làm chứng bà Nguyễn Thị A, ông Nguyễn Văn Th và bà Lê Thị Đ trình bày:

Ông bà là hàng xóm của bà Lê Thị B, chị Nguyễn Thị H là con gái của bà Lê Thị B. Thời gian sinh sống tại địa phương đã thấy chị H có biểu hiện của bệnh tâm thần, chị H không đi học, không có khả năng lao động, mặc dù đã được điều trị bằng thuốc nhưng không khỏi bệnh, hay đi lang thang, không giúp được gì cho gia đình, trong sinh hoạt hàng ngày phải có sự trợ giúp của người thân, hay la hét đi lang thang ngoài đường gây mất trật tự địa phương.

Ý kiến của Kiểm sát viên tại phiên họp: Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán kể từ khi thụ lý vụ án cho đến trước thời điểm Thẩm phán ra Quyết định giải quyết việc dân sự.

Thẩm phán đã thực hiện theo đúng quy định tại khoản 2 Điều 366, Điều 377 của Bộ luật tố tụng dân sự.

Tại phiên họp Thẩm phán, Thư ký đã tiến hành các thủ tục đúng theo quy định tại Điều 369 Bộ luật tố tụng dân sự.

Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng dân sự, người yêu cầu, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan, người làm chứng đã chấp hành đúng theo quy định của pháp luật.

Về nội dung: Căn cứ theo đơn yêu cầu tuyên bố tuyên bố chị Nguyễn Thị H là người mất năng lực hành vi dân sự của bà Lê Thị B và căn cứ vào kết luận giám định pháp y tâm thần số 78/KLGD ngày 18 tháng 4 năm 2023 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên. Đề nghị Tòa án áp dụng 370, 376, 378 Bộ luật tố tụng dân sự, Điều 22 Bộ luật dân sự chấp nhận đơn yêu cầu của bà Lê Thị B. Tuyên bố chị Nguyễn Thị H, sinh năm 1975 là người mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện C nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết: bà Lê Thị B yêu cầu Tòa án quyết định tuyên bố chị Nguyễn Thị H là người mất năng lực hành vi dân sự. Chị Nguyễn Thị H hiện đang cư trú tại: xã Quảng T, huyện C, tỉnh Đắk Lắk. Đây là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện C theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Về yêu cầu của đương sự: Căn cứ tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, đơn yêu cầu, bản tự khai của người yêu cầu bà Lê Thị B trình bày: Chị Nguyễn Thị H là con gái của bà B, khi chị H được 4 tuổi cơ thể không bình thường, chậm nói, chậm đi, không đi học. Khoảng năm 2010, bệnh tình của chị H càng nặng hơn nên bà B đã

đưa chị H đến bệnh viện tâm thần điều trị nhưng không có tiến triển. Năm 2013, UBND xã Quảng T đã cấp giấy chứng nhận khuyết tật “Thần kinh tâm thần” mức độ khuyết tật “nặng” và hưởng trợ cấp hàng tháng. Hàng ngày, chị H không giúp được gì cho gia đình, trong sinh hoạt hàng ngày phải có sự trợ giúp của người thân, thỉnh thoảng đập phá đồ đạc, đánh mẹ. Vì vậy, bà B yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Nguyễn Thị H là người mất năng lực hành vi dân sự.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự quy định “Điều 22. Mất năng lực hành vi dân sự

1. Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.”

Ngày 17/4/2023 Tòa án nhân dân huyện C đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 02/2023/QĐ-TA đối với năng lực hành vi dân sự của chị Nguyễn Thị H theo đơn yêu cầu của bà Lê Thị B.

Căn cứ kết luận giám định pháp y tâm thần số 78/KLGD ngày 18 tháng 4 năm 2023 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên, kết luận: Nguyễn Thị H, sinh năm 1975, giới tính Nữ, nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: Thôn Tiến P, xã Quảng T, huyện C, tỉnh Đắk Lắk về y học: Hiện tại bị bệnh: Châm phát triển tâm thần nặng + Động kinh (F72 + G40 – ICD10)

Kết luận về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Từ các tài liệu, chứng cứ thu thập được trong hồ sơ, trình bày của đương sự, người làm chứng tại phiên họp xét thấy yêu cầu của bà Lê Thị B yêu cầu tuyên bố chị Nguyễn Thị H là người mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, phù hợp với Điều 22 Bộ luật dân sự nên cần chấp nhận.

[3] Về chi phí giám định và lệ phí:

Về chi phí giám định: Bà Lê Thị B đã nộp trực tiếp cho Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên nên Tòa án không đặt ra để xem xét.

Về lệ phí: Bà Lê Thị B, sinh năm: 1955 là người cao tuổi thuộc trường hợp được miễn nộp tiền lệ phí Tòa án theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, Điều 369, Điều 370, 371, 376, 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 22 Bộ luật dân sự; Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 và khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

1. Chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà Lê Thị B.

Tuyên bố chị Nguyễn Thị H, sinh năm 1975 là người mất năng lực hành vi dân sự.

Giao dịch dân sự của người mất năng lực hành vi dân sự Nguyễn Thị H phải theo quy định của pháp luật.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Lê Thị B là người cao tuổi thuộc trường hợp được miễn nộp tiền lệ phí Tòa án. Chi cục Thi hành án dân sự huyện C, tỉnh Đắk Lắk không phải xử lý tạm ứng án phí cho bà Lê Thị B.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Đương sự;
- Chi cục THADS C;
- VKSND C;
- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

Đỗ Văn Tha